

Hyväksytty yhtymähallituksen kokouksessa 12.12.2017

KESTÄVÄN KEHITYKSEN OHJELMA 2018 – 2021

Koulutuskuntayhtymä Tavastian kestävä kehitys ohjelma on kuntayhtymän ohjelma, joka käsittelee kaikki kestävä kehityksen osa-alueet. Tavastian ympäristöryhmä koordinoi osaltaan ekologista ja taloudellista toimintaa. Ympäristöryhmä koostuu Ammattiopiston eri osastojen, kuntayhtymäpalveluiden, lukiokoulutuksen ja Vanajaveden Opiston henkilöstöstä sekä opiskelijoiden edustuksesta. Ryhmän vahvuutena on muun muassa sen monialaisuus, mikä mahdollistaa kestävä kehitystyön jalkauttamisen eri aloille ja tahoille. Sosiaalisen ja kulttuurisen kestävä kehityksen osa-alueet kuuluvat opiskelijahuollon ja -palveluiden toimialaan (kuntayhtymän johtotiimi, ammattiopiston opiskeluhooltoryhmä ja lukiokoulutuksen opiskeluhooltoryhmä). Toiminnassa on otettu huomioon erityisesti opiskelijälähtöisyys, syrjäytymisen ehkäisy, turvallisuus ja maahanmuuttajakoulutukseen panostaminen.

Ammattiopisto Tavastialle myönnettiin OKKA-säätiön kestävä kehityksen sertifikaatti elokuussa 2017. Henkilöstö on sitoutunut toimimaan kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen laadukkuuteen on panostettu ja monissa kohteissa on käytössä uusinta teknologiaa. Tilojen käyttöaste on noussut eri toimijoiden yhteiskäytön vuoksi.

Kestävä kehitykseen liittyvää yhteistyötä tehdään eri oppilaitosten ja yritysten kanssa.

Kestävä kehityksen kokonaisnäkemys oman tutkinnon vaatimusten lisäksi vaatii toiminnan laajentamista ja tavoitteiden kirkastamista. Kestävä kehityksen ymmärtämisessä ja huomioon ottamisessa on tutkintokohtaisia eroja. Koko henkilöstöä kannustetaan pitämään esillä kestävä kehityksen teemoja.

Kestävä kehityksen ohjelman keskeiset tavoitteet

Toiminnan ekologisuus ja taloudellisuus

Energian ja vedenkulutuksen vähentämiseksi järjestetään tiedottamista ja valistusta. Energian ja vedenkulutuksen seuranta tehostetaan ja niiden vähentäminen otetaan huomioon rakennusteknisissä ratkaisuissa. Aurinkoenergian käyttöä edistetään.

Digitalisaation kehittyessä paperinkulutusta vähennetään tiedostetusti. Kiertotaloutta edistetään seuraamalla kehitystä ja olemalla edelläkävijänä mukana toiminnan kehittämisessä. Materiaalien kierrätystä edistetään. Kiertotalouden edelläkävijänä toimitaan mm. tekstiilikierrätyksessä ja huonekalujen kunnostamisessa ja uusiokäytössä.

Jätteen synnyn ehkäisyyn ja lajitteluun kiinnitetään opetuksessa huomiota säännöllisesti. Jätteiden määrän vähentäminen otetaan huomioon hankinnoissa ja opetuksessa. Kertakäyttötavotteiden määrää vähennetään. Opiskelijat perehdytetään lajitteluun, ja sen toimivuutta seurataan opetuksessa. Lajittelua monipuolistetaan selvittämällä muun muassa muovilajittelun mahdollisuutta.

Kuljetusten ja liikkumisen ekologisuuteen kiinnitetään huomiota. Opiskelijoiden oppimisympäristönä on sisäisten kuljetusten kokonaisuus, jonka tehtävänä on toimittaa elintarvikkeita ja opettaa yrittäjälähtöistä toimintamallia kuljetusten suunnittelussa ja kustannusten laskennassa sekä taloudellisen ajotavan ymmärtämistä. Ajoneuvoja hankittaessa selvitetään vaihtoehtona hankkia sähkö- tai bio-

kaasuautoja. Lainattavat polkupyörät voisivat olla vaihtoehto kaupunkialueella tapahtuvaan autoiluun. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen ohjaamista toteutetaan mm. mobiiliohjauksella ja Sky-pellä.

Opiskelija- ja henkilöstöravintoloissa kiinnitetään huomiota ravintoon ja ravinnon terveellisyteen. Teemoina ovat mm. ruokaketjut, lähiruoka, hävikin minimoiminen, kasviksien käyttäminen, erilaiset ruokavaliot ja ruoan maittavuus. Opiskelijaravintolassa ruoan pitää olla niin maittavaa ja monipuolista, että jokainen opiskelija haluaa nauttia kouluruoan.

Piha-alueet ovat kiinteistöhoitajiksi opiskelevien oppimisympäristö. Jätehuollon keräilypisteiden riittävydestä huolehditaan. Osa keräyspisteistä on tilapäisiä, ja niitä lisätään esimerkiksi teemaviikkojen yhteydessä. Piha-alueen turvallisuutta kehitetään jatkuvasti alueen käyttötarkoituksen laajentuessa. Opiskelijoita ja henkilöstöä kannustetaan savuttomuuteen ja muistutetaan tupakoinnilla tapahtuvasta roskaamisesta ja tupakoinnin aiheuttamista terveydellisistä haitoista.

Tilojen käyttöä tehostetaan. Taukutiloja muokataan viihtyisiksi ja opiskelijat otetaan mukaan niiden suunnitteluun. Esimerkiksi akustiikkalevyjä lisäämällä huolehditaan, ettei tiloissa ole liikaa melua. Aistipuutarhaa hyödynnetään opiskelijoiden, henkilöstön ja asiakkaiden virkistytymisessä ja aistien aktivoimisessa. Aistipuutarha on myös lähiasukkaiden käytössä.

Hankintojen taloudellisia ja ekologisia vaikutuksia pohditaan ennen hankintapäätösten tekemistä. Opiskelijoiden harjoitustöissä selvitetään mahdollisuudet materiaalin kierrätykseen tai mahdollisuuteen tehdä harjoitustöistä sellaisia, että ne ovat myytävissä tuotteina. Ennen uushankintoja selvitetään, onko vaihtoehtona entisen korjaaminen.

Toiminnan sosiaalisen ja kulttuurisen kestävä kehityksen edistäminen

Tavastiassa edistetään yleistä suvaitsevaisuutta toimimalla aktiivisesti yhteisöllisen toimintaympäristön luomiseksi.

Ammatillisen koulutuksen reformin mukaisia henkilökohtaisia osaamisen kehittämissuunnitelmia laadittaessa otetaan huomioon opiskelijan yksilölliset tuen tarpeet. Yhteisölliseen opiskelijahuoltoon panostetaan mm. ryhmäytämisen keinoin ja erilaisten teematapahtumien kautta. Yhdenvertaisuutta ja osallisuutta vahvistetaan. Syrjäytymistä ja kiusaamista ehkäistään ja kiusaamistilanteisiin puututaan aktiivisesti. Opintojen yksilöllistyessä kiinnitetään huomiota opiskelijan tarpeeseen kuulua johonkin ryhmään.

Turvallisesta oppimisympäristöstä huolehditaan opetustiloissa, yhteisissä tiloissa ja muissa oppimisympäristöissä sekä liikuttaessa oppilaitosalueella. Turvallisuuteen liittyvät ohjeistukset päivitetään säännöllisesti. Henkilöstön edellytetään perehtyvän ohjeistuksiin.

Monikulttuurisuuden tunnistaminen ja oman suomalaisen kulttuuriperimän esille tuominen ja soveltaminen tähän päivään on osa suvaitsevaisuuskasvatusta. Omien kulttuuristen tapojen tunnistaminen ja esille tuominen opetuksen yhteydessä on osa yhteisöllisyyttä.

Opiskelijan palveluiden, eli opetuksen ja oppimisen tuen, opiskelijahuollon ja muiden palveluiden, pitää muodostaa kokonaisuus, jossa tehdään yhteisten tavoitteiden mukaisesti työtä opiskelijan parhaaksi. Opiskelijahuollon toimintamallit päivitetään säännöllisesti. Verkostoituminen eri toimijoiden ja hankkeiden kautta lisää omaa osaamista ja parantaa opiskelijoiden saamaa palvelua.

Koko henkilöstö osallistuu kasvatustyöhön. Opetuksessa eri henkilöstöryhmien työtä tehdään näkyväksi muun muassa kiinnittämällä huomiota kuntayhtymäpalveluhenkilöstön työhön opiskelun mahdollistajana.

Kestävän kehityksen toiminnan yhdenvertainen toteutuminen kuntayhtymän eri oppilaitoksissa ja ammattiopiston osastoilla

Kestävän kehityksen huomioon ottamisen yhdenvertainen toteutuminen opetuksessa varmistetaan ammattiopistossa tarkastelemalla tutkinnon perusteiden toteutussuunnitelmia horisontaalisesti kestävän kehityksen kannalta. Koko kampuksen opiskelijat osallistuvat vuosittain yhteiseen kestävän kehityksen teemaviikkoon ja yhteinen Tavastia -hyvinvointiviikkoon. Opiskelijakunnat miettivät yhdessä kestävän kehityksen edistämisen toimenpiteitä, ja ne otetaan huomioon teemaviikkoja suunniteltaessa.

Kestävän kehityksen sertifiointin laajentaminen, ylläpitäminen ja uusiminen

Ammattiopisto ylläpitää saamaansa OKKA-säätiön kestävän kehityksen sertifikaattia ja huolehtii sen uusimisesta. Vanajaveden Opisto hakee sertifikaattia ohjelmakauden aikana.

Kestävän kehityksen ohjelman toteutustavat

Kestävän kehityksen ohjelma osana tulokorttia

Kestävän kehityksen ohjelman vuosittaiset tavoitteet ja toimenpiteet aikatauluineen määritellään toiminta- ja taloussuunnitelman tulokortissa. Teeman toimenpiteitä toteutetaan myös Ammattiopiston teemaviikoilla, viikoilla 41 ja 8.

Vuosi 2018: Kestävän kehityksen ohjelmaa edistävät tulokortin toimenpiteet ja niiden toteutuminen:

Toiminnan ekologisuus ja taloudellisuus

- Kestävien hankintojen ja hankintasaamisen lisääminen
  - KuntaPron yhteishankinnoissa kestävän kehityksen mukaiset kriteerit on huomioitu aina tapauskohtaisesti
- Kone- ja laitekannan hallittu uudistaminen
  - G-rakennuksen tietoliikenne- ja av-järjestelmien päivitys toteutettiin. A-rakennuksen av-laitteita päivitettiin. Opiskelijaravintolan keittiölaitteistot uusittiin.
- Joustavien, monimuotoisten oppimis- ja ohjausympäristöjen lisääminen tiloja uudistettaessa
  - A-rakennus – auditorion muutos tiimiluokaksi. Ravintolasaliin monitoimiluokka. E-rakennus – työsalista kuvataideluokka. C-rakennus - laboratorio lukiokoulutukseen

Toiminnan sosiaalisen ja kulttuurisen kestävän kehityksen edistäminen

- Psykososiaalisten ja ohjauspalvelujen yhteistyö eri tahojen kanssa (mm. Te-toimisto, kunnat, terveys- ja sosiaalipalvelut, stage, etsivä nuorisotyö)
  - Ohjaamo Stage Hämeenlinnan kanssa yhteistyöstä sopiminen, viikoittainen päivystys
- Opiskelijan tukipalvelujen, erityisen tuen ja opvan toiminnan suunnittelu ja toteutuksen aloittaminen
  - Opva-toteutustapojen suunnittelu ja kokeilu (Taitava Opva-hanke), koordinoivien erityisopettajien toiminta
- Opiskelijoiden ja henkilöstön fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuteen panostaminen
  - Lyseon lukio siirrettiin väistötiloihin G-rakennukseen
  - sisäilmatutkimuksia tehtiin A-, C-, E- ja J-rakennuksissa
- Kriisiviestinnän kehittäminen ja ohjeiden täsmentäminen
  - S-rakennuksen sähköinen pelastussuunnitelma laadittiin
  - Tutustuttu kännykkäsovelluksella toimivaan kriisiviestintäjärjestelmään. Järjestelmän käyttöönottokokeilu on vuoden 2019 puolella.

Kestävän kehityksen toiminnan yhdenvertainen toteutuminen kuntayhtymän eri oppilaitoksissa ja Ammattiopiston osastoilla

- Säännöllisten opiskelija- ja huoltajakyselyiden toteuttaminen
  - ARVO-palautteen käyttöönotto
- Kestävän kehityksen sertifiointin laajentaminen, ylläpitäminen ja uusiminen

Vuodelle 2019 on tulokortissa listattu seuraavat kestävän kehityksen ohjelmaa edistävät toimenpiteet

Toiminnan ekologisuus ja taloudellisuus

- opiskelijoiden kestävän kehityksen toiminnan vahvistaminen
- kestävän kehityksen kriteerien painottaminen hankinnoissa
- kierrätyksen monipuolistaminen

Toiminnan sosiaalisen ja kulttuurisen kestävän kehityksen edistäminen

- opiskelijoiden kestävän kehityksen toiminnan vahvistaminen
-

Kestävän kehityksen toiminnan yhdenvertainen toteutuminen kuntayhtymän eri oppilaitoksissa ja Ammattiopiston osastoilla

- kiinteistöjen turvallisuuteen ja toimivuuteen panostaminen, esim. rakennuskohtaiset turvallisuusvastuut

Kestävän kehityksen ohjelman seuranta

Kestävän kehityksen ohjelman seurannasta vastaa yhtymähallitus, ja toteutuksesta vastaavat toiminnan ekologisuuden ja taloudellisuuden kestävyden osalta ympäristöryhmä ja kuntayhtymän johdotiimi sekä sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden osalta oppilaitosten opiskelijahuoltoryhmät ja koulutuksen järjestäjän monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä.

Ympäristöryhmän ja oppilaitosten opiskelijahuoltoryhmien tehtävänä on

- ottaa huomioon ohjelma Tavastian toiminnassa
- seurata ja raportoida ohjelman toteutumista
- tehdä esityksiä ohjelman päivittämisestä
- tiedottaa ohjelmasta henkilökunnalle ja opiskelijoille.

Kestävän kehityksen vastuuhenkilönä toimii ympäristöryhmän puheenjohtaja.